

การดูแลสุขภาพ เด็กวัยเรียนแบบบูรณาการ ในเขตสุขภาพ "Basic Package"

นพ.กิตติ ลาภสมบัติศิริ
หัวหน้ากลุ่มอนามัยเด็กวัยเรียนและเยาวชน สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

นโยบายการดำเนินงาน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ศ.นพ. รัชตะ รัชตะนาวิน
และรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข นพ.สมศักดิ์ ชุณหรัศมิ์

นโยบายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพ กลุ่มเด็กวัยเรียน (5-14 ปี)

1.ด้านการจัดการกับปัจจัยเสี่ยงหลักทางสุขภาพ

เน้นการปรับปรุงฉลากอาหารให้เื้อต่อพฤติกรรมการบริโภค ที่เหมาะสมและการดำเนินการ
โรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพ รวมทั้งการเสริมสร้างทักษะชีวิตและทักษะด้านสุขภาพ

2.ด้านโภชนาการและอาหารปลอดภัย

เน้นการแก้ปัญหาโภชนาการและสร้างความเข้มแข็งของระบบการติดตามเฝ้าระวังและการบังคับ
ใช้กฎหมายภายหลังผลิตภัณท์ออกสู่ตลาด

3.ด้านการป้องกันและการควบคุมการบาดเจ็บ โดยเฉพาะอุบัติเหตุจราจรและการบาดเจ็บ ในเด็ก โดยเน้นการพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่อย่างเคร่งครัด

การพัฒนาสุขภาพเด็กวัยเรียนและเยาวชน

เป็นความจำเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิต หากเด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญาและจิตใจที่สมบูรณ์แข็งแรง มีทักษะ มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมและมีความพร้อมในการเรียนรู้ ย่อมส่งผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

กรมอนามัยได้พัฒนาการดำเนินงาน
โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่อง โดยได้
จัดทำเกณฑ์มาตรฐานร่วมกันระหว่าง
หน่วยงานภายในกระทรวงสาธารณสุข
กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
และได้ชี้แจงเกณฑ์มาตรฐานและแนวทาง
การดำเนินงานแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบ

“นิยาม” โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

WHO : โรงเรียนที่มีขีดความสามารถแข็งแกร่ง มั่นคง
ที่จะเป็นสถานที่ที่มีสุขภาพอนามัยที่ดี เพื่อการอาศัย
ศึกษาและทำงาน

สำนักส่งเสริมสุขภาพ : โรงเรียนที่มีความร่วมมือร่วม
ใจกันพัฒนาพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ
อย่างสม่ำเสมอ เพื่อการมีสุขภาพดีของทุกคนใน
โรงเรียน

การดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

เป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค
ภายใต้ 10 องค์ประกอบ

ระดับการรับรอง

■ ระดับทองแดง

- ผ่านเกณฑ์ประเมินชั้นดีมาก 4 องค์ประกอบ โดยต้องผ่านตัวชี้วัดทุกตัว
- ผ่านเกณฑ์การประเมินชั้นดีใน 6 องค์ประกอบที่เหลือ

■ ระดับเงิน

- ผ่านเกณฑ์ประเมินชั้นดีมาก 6 องค์ประกอบ โดยต้องผ่านตัวชี้วัดทุกตัว
- ผ่านเกณฑ์การประเมินชั้นดีใน 4 องค์ประกอบที่เหลือ

■ ระดับทอง

- ผ่านเกณฑ์ประเมินชั้นดีมาก 8 องค์ประกอบ โดยต้องผ่านตัวชี้วัดทุกตัว
- ผ่านเกณฑ์การประเมินชั้นดีใน 2 องค์ประกอบที่เหลือ

10

องค์ประกอบ

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

1. นโยบายของโรงเรียน

2. การบริหารจัดการในโรงเรียน

3. โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน

4. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ

5. บริการอนามัยโรงเรียน

6. สุขศึกษาในโรงเรียน

7. โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย

8. การออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ

9. การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม

10. การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

ผลการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

โรงเรียนเข้าร่วม
โครงการ (โรงเรียน)

จำนวนโรงเรียนทั้งหมด
(โรงเรียน)

โรงเรียน
เข้าร่วม
โครงการ

33,490
(92.37 %)

36,257
(100%)

ผ่านการ
ประเมิน
รับรอง

33,271 (91.80 %)

ระดับเพชร **1.48 %**

ระดับทอง **61.03%**

ระดับเงิน **16.81%**

ระดับทองแดง **12.46%**

กรอบแนวคิด การบูรณาการฯกลุ่มเด็กวัยเรียน

เด็กไทยเติบโตสมวัย สมองดี คิดดี มีความสุข

การบูรณาการยุทธศาสตร์สุขภาพฯ กลุ่มเด็กวัยเรียน

มาตรการ	เป้าหมาย	วิธีการวัด	เป้าหมาย / KPI
1.นโยบายร่วมระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง • แผนพัฒนาสุขภาพเด็กวัยเรียนแห่งชาติ/วาระสุขภาพแห่งชาติ • แผนการส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียนแบบบูรณาการ	ดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ	โรงเรียนผ่านเกณฑ์ประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ	<u>ระดับกระทรวง</u> 1.เด็กนักเรียนเริ่มอ่านและอ่าน ไม่เกิน ร้อยละ 10 2. อัตราการเสียชีวิตต่อประชากรเด็กแสนคน จากการจมน้ำของเด็ก(อายุต่ำกว่า 15 ปี) ไม่เกิน 6.5 <u>ระดับเขตสุขภาพ</u> 1.จำนวนโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ร้อยละ 95 2. ร้อยละ 40 ของโรงเรียนมีผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 4 ข้อ 3.จำนวนการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กลดลงตามเกณฑ์ในแต่ละพื้นที่เสี่ยง
2. การจัดบริการสุขภาพร่วมกับโรงเรียน • บริการสุขภาพอนามัยนักเรียน • ช่วยเหลือ/ติดตาม/ส่งต่อ	• เด็กได้รับบริการสุขภาพที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน • มีระบบติดตามและส่งต่อการบริการสุขภาพ	ระบบรายงานการให้บริการและส่งต่อ	<u>ระดับจังหวัด</u> 1. เด็กวัยเรียนมีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วน ร้อยละ 70 2. นักเรียนชั้น ป.1 ได้รับการตรวจวัดสายตาและการได้ยิน ร้อยละ 80 และกรณีเด็กที่มีความผิดปกติทางสายตา/หรือการได้ยิน ต้องได้รับการช่วยเหลือ/แก้ไข/ส่งต่อ ร้อยละ 80 3.โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากและนักเรียนในรร.ได้รับบริการทันตกรรมป้องกัน รักษา ร้อยละ 50 4.จำนวนการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กลดลงตามเกณฑ์ในแต่ละพื้นที่เสี่ยง
3. การมีส่วนร่วมของเครือข่ายสุขภาพระดับอำเภอ (DHS) ; ครอบครัว/ชุมชน/อปท. • พัฒนาสุขภาพเด็ก • จัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ • เสริมสร้างความรู้/ความสามารถและทักษะในการดูแลสุขภาพ (Health literacy)	• จัดทำแผนการพัฒนาสุขภาพเด็กในระดับอำเภอ • จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ/ลดปัจจัยเสี่ยง	สุ่มประเมินการดำเนินงานของเครือข่ายสุขภาพระดับอำเภอ	

สิ่งสนับสนุนกลุ่มวัยเรียน

ภารกิจกรมฯ

สิ่งสนับสนุน (Download ที่ www.anamai.moph.go.th)

1) National Lead

- คู่มือการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพเด็กวัยเรียนสำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- 1.โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ
 - 2.โครงการพัฒนารูปแบบปรับเปลี่ยนและเตือนภัยพฤติกรรมสุขภาพ
 - 3.โครงการสร้างเสริมความฉลาดทางสติปัญญาและอารมณ์เพื่อนักเรียนไทย สุขภาพดี
 4. โครงการพัฒนาเครือข่ายป้องกันเด็กจมน้ำ

2) Model Development

- 1.โครงการพัฒนาศักยภาพภาคีเครือข่ายดูแลสุขภาพช่องปากเด็ก
- 2.พัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพเด็กวัยเรียน
 - คู่มือการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
 - คู่มือแนวทางการส่งเสริมสุขภาพป้องกันโรคเด็กวัยเรียนและเยาวชน
 - พัฒนาเกณฑ์อ้างอิง/ระบบเฝ้าระวังการเจริญเติบโต สุขภาพช่องปาก
- 3.สร้างความพร้อม/สนับสนุนการจัดบริการสุขภาพจิตในพื้นที่

3) Surveillance

- 1.สำรวจภาวะโภชนาการในเด็กวัยเรียน
- 2.พัฒนาระบบเฝ้าระวังสุขภาพช่องปากเด็กวัยเรียนกับสุขภาพองค์รวม

4) Technology Transfer

- 1.แนวทางคัดกรองเด็กอ้วนที่เสี่ยงต่อโรค เพื่อช่วยเหลือ/ส่งต่อ
- 2.โครงการควบคุมโรคหอนอนพยาธิในถิ่นทุรกันดาร
- 3.การพัฒนาศักยภาพครู ก ป้องกันเด็กจมน้ำ

5) M&E, Problem Solving, Evaluation (Overall)

- 1.ประเมินมาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ
- 2.นิเทศ ติดตาม ประเมินผล

ตัวชี้วัดระดับเขตบริการสุขภาพ

ตัวชี้วัด	ร้อยละของโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด
คำนิยาม	โรงเรียนที่ดำเนินกิจกรรมผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด หมายถึง โรงเรียนที่มีผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์ ดังนี้ 1.เด็กนักเรียนมีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วน ร้อยละ 70 2.นักเรียนชั้น ป.1 ได้รับการตรวจวัดสายตาและการได้ยิน ร้อยละ 80 และกรณีเด็กที่มีความผิดปกติทางสายตา/หรือการได้ยิน ต้องได้รับการช่วยเหลือ/แก้ไข/ส่งต่อ ร้อยละ 80 3.ร้อยละ 50 ของโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากและนักเรียนในโรงเรียนได้รับการทันตกรรมป้องกันและรักษาตามความจำเป็น 4.โรงเรียนมีกิจกรรมการเรียนการสอนการป้องกันการจมน้ำ
เกณฑ์เป้าหมาย	ร้อยละ 40 ของโรงเรียนมีผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดทั้ง 4 ข้อ
ประชากรกลุ่มเป้าหมาย	โรงเรียนทุกสังกัด
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	1.สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานจำนวนโรงเรียนที่ดำเนินกิจกรรมผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดทั้ง 4 ข้อ 2.สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดส่งข้อมูลให้ศูนย์อนามัย
ระยะเวลาประเมินผล	กันยายน 2558
เกณฑ์การประเมิน	โรงเรียนที่ดำเนินกิจกรรมผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด ร้อยละ 40
หน่วยงานประมวลผลและจัดทำข้อมูล	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/ศูนย์อนามัยที่ 1-12
ผู้รายงานผลการดำเนินงาน	ศูนย์อนามัยที่ 1-12

ตัวชี้วัดระดับเขตบริการสุขภาพ

ตัวชี้วัด	ร้อยละของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
คำนิยาม	โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพคือ โรงเรียนที่มีความร่วมมือร่วมใจกันพัฒนาพฤติกรรมและสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการมีสุขภาพดีของทุกคนในโรงเรียน เป็นการดำเนินงานซึ่งเน้นกระบวนการของกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเพื่อเป็นทิศทางแก่โรงเรียน เพื่อให้เกิดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคตาม 10 องค์ประกอบ
เกณฑ์เป้าหมาย	ร้อยละ 95
ประชากรกลุ่มเป้าหมาย	โรงเรียนทุกสังกัดทั่วประเทศ
วิธีการจัดเก็บข้อมูล	1.รพสต./รพ. ที่รับผิดชอบรร. รวบรวมจำนวนรร.ที่เข้าร่วมโครงการ รร.ส่งเสริมสุขภาพและจำนวนรร.ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินรับรองเป็นรร.ส่งเสริมสุขภาพ โดยระบุตามระดับ(ทองแดง เงิน ทอง เพชร ไม่ผ่านเกณฑ์และไม่เข้าร่วมโครงการ) และรายงานสสอ. 2.สสอ.รวบรวมข้อมูลและรายงานสสจ. 3.สสจ.รวบรวม/จัดทำข้อมูลและรายงานศูนย์อนามัย
ระยะเวลาประเมินผล	กันยายน 2558
เกณฑ์การประเมิน	ร้อยละ 95 ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
หน่วยงานประมวลผลและจัดทำข้อมูล	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/ศูนย์อนามัยที่ 1-12
ผู้รายงานผลการดำเนินงาน	ศูนย์อนามัยที่ 1-12

ขอบคุณและสวัสดี

นโยบายการดำเนินงาน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

**การส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการบูรณาการงานยุทธศาสตร์สุขภาพ
ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมกลุ่มวัยเรียน (5-14 ปี)**

**เน้นการดูแลช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพ และการมีส่วนร่วมของ
ครอบครัว/ชุมชน/อปท.ในการพัฒนาสุขภาพเด็กแบบองค์รวมเพื่อเด็กเติบโต
สมวัย สูงสมส่วน สมองดี คิดดี มีความสุข**

